

Mikes pontos fiú, és betartja az ígérését. Ha megkérem, hogy legkésőbb nyolcra jöjjön haza, mert lefekvés előtt még ki kell töltenünk a hivatalos papírokat a városunkat érintő új postai szolgáltatások miatt, biztos, hogy nem késik. Ha megbeszéljük, hogy aznap nyolckor vacsorázunk, és ő eldűnyögi az orra alatt, hogy egyben sült paszternákos csirkét enne, pillanatokkal azelőtt leül az

Osgyán Edina 31

SZENVEDÉLY

asztalhoz, hogy a grillsütőn megállna a visszazámláló. Ezért volt furcsa, amikor azon a szerdán ígérete ellenére nem érkezett meg időben.

Éppen a hírműsor ment a rádióban, és behúztam egy rubrikát a lottószelvényen, hogy másnap reggel majd felszállva a 42-es buszra átugorjak a lottózóba, és leadjam még időben a sorsolás előtt, amikor valami szusszant odakint. Messziről érkezett a táguló hang, azt hiszem, a 42-es busz ajtaja zárult. Az óra elütötte a nyolcat, ezekben a percekben szokta Mikes lenyomni a kilincset, de előtte krárog egyet. Valamit megtöröltem a konyhában, egy másikat meg bezártam a fiókba. Két dolgot összepréseltem egymással, egy harmadikat összegyűrtem, és a szemébe dobtam. Ő még mindig nem volt sehol. Fél kilenc körül kattant a zár, és meghallottam Mikes hangját. Igen ám, de aznap Mikes nem az ajtóban köszörülte meg a torkát, és nem a bejáratnál vette le a cipőjét, ahogy mindig, hanem egy kevéssel később. Valami sűrű és barna volt odakint. Valami hömpölygött, és megemelte a szoknyáját.

Jozefina állt Mikessel a folyosón, bár akkor még nem tudtam a nevét. Nagyon ismerős volt nekem, és azonnal tudtam is, hogy honnan. Ő volt múlt héten a patika előtti buszmegállóban a lány az aprótermetű kutyával, aki összeveszett a tömött bajuszú sofőrrel. Ez a sofőr nem engedte fel őket a buszra, mert nem volt a kutyán szájkosár, csupán egy kék textil lebegett a pofácskája felett. Olyan volt ez a holmi, mint egy kisebb méretű zseb- vagy vállkendő. Az utasok között volt, aki sietett, és sürgette az indulást, mások figyelmesen hallgatták a vitát. A lány rávetette magát a sofőrré, és tépni kezdte hol a nyakkendőjét, hol a műszerfalba kapaszkodva a kormányt. A kiskutya kiugrott a lány táskájából, megállt az első ülések mellett, ahol én is mindig helyet foglalok. Figyelmesen követte az eseményeket. Amikor már teljes volt a káosz és a kiáltozás, észrevettem, hogy az állatnak remegni kezdenek a végtagjai, majd a mellkasa is. Már a feje is bólogatott, amikor az oldalára feküdt. Vagyis inkább zuhant, és habos nyál bugyogott fel a pofájából. A habzó nyál az ülések alá is befolyt, a közelben tartózkodóknak fel kellett emelniük a kosarakat és a szatyrokat. Miután a lány felfigyelt a nagy csöndre, abbahagyta a kormány és a nyakkendő tépkedését, és a kutyájához ugrott.

Utastotta a sofőrt, hogy azonnal vigye el a legközelebbi állatkórházhoz. Pontosan tudta a legrövidebb útvonalat, és el is magyarázta. A sofőr megigazította a nyakkendőjét, a kurtább szarát a felsőhöz igazította. Nem mozdult, és a kormányhoz sem ért hozzá. Az utasok végül kérlelni kezdték, tal-

32 paikat mutogatták, melyekkel a habos nyálban álltak. A sofőr végül csak elszállította őket a kórházba, legalábbis azt hiszem, mert én a következő állomásnál leszálltam.

Ezek a nők, mint Jozefina is, akik kistáskájukban kiskutyát visznek, apró neszeszerekből szempúdert meg rúzt rántanak elő, körmeiken égővörös kis csillámot viselnek, mindig idegesítettek engem. Mintha rájuk szabták volna a valóságot, kicsiny tárgyaikkal olyan összhangban élnek. Bezzeg én, a nappaliban düledező könyvtornyokkal, a polcokról lefolyó fehéreneműkkel mindig aggódom, hogy mikor fogy el körülöttem a tér vagy a levegő. Jozefina, mutatott Mikes a barnára, az anyám, mutatott Mikes rám. Észrevettem, hogy a fiam a tükröződő ablaküvegben meglátta Jozefina tekintetét, aki éppen erre a pillanatra várt, hogy titokban elmosolyodjon. Akkor Mikes tekintete az enyémbé ütközött, mint egy madár. Összehúztam a szemöldökön, ő meg gyorsan elkapta a szemét. Jozefina először jár a városban, néhány napja érkezett egy egyetemi projekt kapcsán, tette hozzá a fiam. Nyilvánvaló volt, hogy Jozefina nem mondott igazat. Hiszen én éppen egy héttel azelőtt láttam őt a 42-es buszon, és a városunkban egész jól kiismerte magát. Hirtelen megkérdeztem magamtól, hogy miért nem fedem fel a kilétemet. Vagyis azt, hogy jelen voltam a múltkori incidensnél, a kutya habzó nyálából az én kosaramra is került. De ha az ember faggatni kezdi önmagát, hogy miért csinálja azt, amit csinál, nem mindig kap értelmes választ. Például miért fogad el egy ajándékkupont kifele jövet a boltból, amit aztán soha nem vált be mosóporra vagy textilkeményítőre. Vagy, miért van az, hogy valamiről értesülünk a rádióban, és azonnal tárcsázni kezdjük a barátnőnk telefonszámát, hogy elmeséljük és megvitassuk a hallottakat, de aztán ahogy a barátnő felveszi a készüléket, és meghalljuk azt az ismerős hallót a vonal másik végén, úgy döntünk, hogy megtartjuk magunknak a történetet, és valami teljesen másról kezdünk el beszélni. Nem lehet mindig fecsegni.

A lány kiskutyája kifele húzta magát a táskából, talán megismert a buszról. Nem is tudom, mit csináltam aznap a városban. Biztosan azt, amit mindig. Lementem a közértbe, és megvettem a zöldségeket, a húsokat és a mártásnak valókat az ebédhez. Egy szem rumos meggyet is hullajtottam a kosaramba szokásom szerint. Már reggel a bonbon gondolatára nyitom a szemem, főleg, ha odakint koromszürke az ég. Elképzelem, ahogy hazaérve puhán kihámozom az aranypapírból, de nem eszem meg azonnal. Egy keveset várok, mielőtt metszőfogaimmal megbontom a csúcsát. Fogaim apróra harapják a felső burok darabkáit, majd egyszerre bekapom az egészset. Kivéve a

bonbon talpát, amit egy rövid ideig még a kezemben tartok. Amíg a nyelv-
hátamon gurgulázik, játszik és incselkedik a likőr, azon dolgozom, hogy egy
kevés az ajkam sarkába is jusson. Így, amikor majd elfogyasztom az egészet,
és persze azonnal egy kis hiányérzetem támad, egy gyűszűnyit még
találok a szájam szegletében, amit lassan lenyalogatok.

33

A bonbonmeggy a szenvedélyem, de vigyázok, hogy ez a szen-
vedély sose törjön ki a rá szabott korlátok keretei közül. Már a vásárlást is
kimérten végzem. A boltban mindig lassan megyek körbe, átnézem a legfris-
sebb hús- és zöldségkínálatot. Szemrevételezek, és csak a második kör során
pakolom tele a kosaram. Aztán a pénztárhoz ballagok. A pénztáros
hölgy, Ágika névtáblája éppen egy vonalba esik a polcon halomba ra-
kott bonbonmeggyekkel. Előfordul, hogy az élvezet kellős közepén,
amikor már a szobámban vagyok, és a csokoládé héja azt a reccsenő
hangot adja ki a fogaim közt, ez a karcsú kis névtábla bekúszik a sze-
mem elé. Ezen olyankor elmosolyodom.

Megfigyeltem, hogy a bonbonmeggytől nagyvonalúbb lettem,
és kevesebbet őrlöm magam. Például azelőtt sokat bosszankodtam a
vásárcsarnok felé tartó útszakasz forgalma miatt, hiszen alig hagyja
el a jármű főteret, máris kénytelen lassítani és megállni. Előtte és mö-
götte is buszok állnak, vagy egy szabálytalanul előző motoros. Ilyen-
kor kénytelen vagyok beszélgetni valamelyik útítársammal, és bámulni
a visszapillantó tükörben az utasokat, elviselni a sofőrök káromkodá-
sát a szomszéd sávban, a nyitott ablakon át ugyanis minden jól hal-
latszik. Olykor, ha már sokáig áll a sor, kinézek az ablakon, persze nem
hosszan, hiszen ki tudja, mikor mozdul elől, és akkor le kell ülni, ne-
hogy homlokkal a sofőrülés üvegfalába boruljak. Egy-egy gyerek-
nek szórazok is akad a dugóban, mert végre kedvére futtathatja a
kisautóját az ülésen vagy a busz párkányán. Néha órákat ülök a 42-es
buszon, ha torlódik a forgalom. A kerek közt megreked a meleg, mindenki
mindenkivel beszél, csak a sápadt nővel nem a négyes ülésen, mert idegen-
kednek tőle. Régen idegességemben végigfolyt rajtam a víz, és a cseppek a
padlón összegyűltek. Akkor folytak tovább, ha néha-néha a busz megrendült.
Ezek a helyzeteken már nem bosszankodom, türelmesen várom, hogy csök-
kenjen a forgalom, vagy hogy csordogálva eljussak célomhoz. Ahogy azon
sem idegeskedem, hogy az utasok táskáiból előkerülnek a szendvicsek, né-
hányan illatos zsebkendővel törlik át az arcuk, aminek a szagát én mindig
émelyítőnek tartottam, főleg, hogy az utasok egy része behúzta az ablakot
a káromkodók és a kipufogógázok miatt. Ma már ez sem zavar. A módszerek
kiagyalása, hogyan lehetne leggyorsabban haladni, újabb beszélgetések és
okoskodások forrásává válik a dugóban, ami régen külön idegesített. Ma már
az okoskodóknak is igazat adok, és az ellenkezőknek is. Régi énem azon is

mérgelődne, hogy ez a nő, a kék kendőjében és barna szoknyájában nyilvánvalóan becsapja a fiamat. Vagy azon, hogy Mikes ennyire megvezethető. De a nagy gondok és problémák kis kicsapongásaim szünetében már nem érdekelnek.

34 Mikes azt mondta a lánynak, hogy az anyám negyven éve él ebben az utcában, majd nekem azt (továbbra sem nézett rám), hogy Jozefina harmadikos az egyetemen. Jozefina valami lényegtelen szót, olyasmit, hogy szépek kint a leanderek. A kutyája felém fordult, mint aki választ vár az elismerésre. Tudtam, hogy Mikes mindjárt egyedül hagy bennünket. Nem mintha szeretné, hogy szót váltsunk egymással, csak be akar menni a szobájába, megnézni, mit hagyott elől, az ágyon vagy a szőnyegen, ami kellemetlen lehet a számára. Az alsónadrágja kifordítva az íróasztalon, a polcon egy régi malacpersely, törött, mert Mikes egyszer a falhoz csapkodta, hogy alul is nyisson rajta egy nyílást. Az ágyán két könyvkupac, az egyik a szótárai, a másik egy előttem is ismeretlen tudomány könyvei: topológia. Utánaolvastam a lexikonban, de az alakzatok folytonos deformációja leírásánál elakadtam. A königsbergi hidak problémája már valamivel egyszerűbbnek tűnt a számomra. Át lehet-e menni úgy a városban lévő két hídon, hogy csak egyszer érinti a lábuk ugyanazt a hidat, és ugyanoda lyukadunk ki, ahonnan elindultunk. Arról olvas Mikes, hogy miért nem lehet. A szobabiciklijé az asztal mellett, rajta ráhajított duplaszálás nyakkendők, felette a falon egy rámázott fotó Antwerpenből, a kedvenc kirándulóhelyünkről.

Amíg Mikes a szobájába ment, megfogadtam, hogy nem beszélgetek a nővel. Nem teszek fel kérdéseket a szüleiről, a gyerekkoráról, az otthonáról. Nem faggatom ki, hogy miért mondta azt a fiamnak, hogy nem ismeri a várost, miközben remekül kiigazodik a mellékutcák útvonalain is. Egyáltalán: nem mondom meg, hogy tudom, mi történt a 42-es buszon, pedig ott voltam. Nem beszélek neki a városrészünk viszontagságos helyzetéről, ami során lehet, hogy egy másik kerülethez csatolják, mert éppen egy közigazgatási tengelyen fekszik. Ez azzal járhat, hogy az ideiglenes időszakban leáll a szemétszállítás, és a postai kézbesítésekben is zavarok léphetnek fel. Nem mondom el azt sem, hogy néha lefekszem a bejárati ajtó elé, hogy Mikes ne tudjon kimenni rajta. Nem mutatok neki fényképeket sem a balatoni, sem az antwerpeni kirándulásokról, sem arról, amikor a fiam elment az egyetemi csoporttársaival Velencefürdőre, mert arról Mikes sem tudott, hogy én is ott voltam. Elbújtam egy Nivea-molinó mögé a törölközőmmel, az apró tuják éppen csak takarták a fonott kézitáskámat, amit Mikes száz méterrel is megismer. Ezekről mind nem beszéltem neki. Az én csacsi fiam, annyira könnyen megvezethető. De valamiért úgy tettem, mintha én is az lennék.

Jozefina a konyhában vizet kért, majd elővett egy kicsiny tálkát az apró ridikülből, hogy megitassa a kutyáját. Nem kérdeztem meg a kutya

nevét, és azt sem, hogy milyen fajta. Jozefina elbeszélgetett a kutyával a folyadékfogyasztás fontosságáról. Nem mondtam neki azt, hogy az állat nem érti, amit mond, és nem mosolyogtam, amiért olyan ügyesen lefetyelt, és egy csepp víz sem ment ki a padlóra. Ő jutalomfalatot adott érte. A bordó, zöld és sárga érmeszerű tápot az állat a kezéből ette meg, az egyik zöld tömören koppant a padlón. A kutya utánaugrott, és egy mozdulattal felnyalta. Egy szót sem váltottunk Jozefinával, de őt ez szemmel láthatóan nem érintette rosszul.

Mikes hamar visszaért, majd a szobájába mentek. A fiam magasabb volt, bár nem sokkal, de Jozefina mégis túlnőtt rajta. Úgy tűnt, mintha fölötte szitalna, elnyomta a fiamat a pusztja jelenlétével, a mosolyával, azzal, hogy az egyik kezével kedveskedésképp belerajzolt a levegőbe. Én még egy darabig egyhelyben állva vártam a konyhában. Vártam, és úgy tettem, mintha letörölgetnék valamit, ami addig elkerülte a figyelmemet. Soha nem lehet tudni, hogy egy éppen bezárt ajtó mikor tárul fel hirtelen, mert valamit a másik helyiségben felejtettek. Amikor elég idő eltelt, a kabáttartóhoz mentem, megnéztem Jozefina zakóját. Ellenőriztem a szélvarrásokot és a kabátvégeket. Nem voltak kopottak, vigyázhatott rájuk. Az illata is jó volt. Visszafogott, majdnem kevés, de mégis az embernek meglapul az emlékezetében, hogy aztán viharos órákon mégis előfurakodjon. Különbözik Jozefina igényes lány volt, és választékosan öltözött, erre már a 42-es buszon is felfigyeltem. A kobaltkék kendőjéhez kobaltkék ódivatú kesztyűt viselt, amely talán az anyjától származott, aki a Malévnál légikísérő lehetett. Ők hordtak régen ilyen, az ujjaknak puhán megágyazó kis kesztyűket. Megnéztem a törpesarkú cipőjét, mellé helyeztem a lábam. Úgy láttam, hogy én kisebb méretet hordok, és a rüszöm is rövidebb.

Nem sokkal később Mikes visszajött a konyhába, süteményt vett és narancslevet töltött. A hűtőn tartotta a tekintetét. Jobb híján az asztalon lévő fotójával néztem farkasszemem. Amikor bezárult mögöttem az ajtó, visszamentem a kabáttartóhoz. Kissé szégyelltem, de mégiscsak belebújtam a törpesarkúba, bár szorított, a kesztyűket kiemeltem a zsebekből, és felhúztam. Végigsétáltam a folyosón, hosszan. Fejemet kicsit oldalra billentettem, ahogy Jozefina tette, amikor azt hazudta, hogy csak a hétvégén érkezett a városba. Karomat eltartottam, mintha apró táska lenne a hónom alatt, motoszkált valami a táskában, karomat hirtelen és erősen összecsuktam. Kibuggyant belőlem a nevetés. Átnéztem a zsebeket, a belsőket is. Nem találtam semmit egy parányi szájfényen kívül. Megszagoltam, citrusos és ánizsos, eszembe jutott az antwerpeni strand, ahogy vattacukrot ettünk Mikessel. Ő sárgát, én lilát. A cipőket visszatettem a fogas alá, a kesztyűket kifordítottam, és visszadugtam a zsebekbe. A szobámba mentem, hogy lefeküdjek, bár nem tudtam

pihenni. Mindig így járok, ha idegenek vannak a lakásomban. Ki tudja, mit figyel meg, vagy vesz hirtelen észre, amit aztán veszekedéskor felhánytorgat majd a fiamnak, vagy nevetve elmesél a barátnőinek: azok a hatalmas szekrények, szinte felfalják a lakást. Az árnyékokat figyeltem a falon, amik
36 általában könnyűek és átlátszóak voltak, de bizonyos éjszakákon, mint most is, sűrűk és tapinthatók. Aztán végre beúszott eléem Ágika névtáblája a szürke filctollal írt kerek kis betűkkel, és a másnapi bonbonmeggy megnyugtató gondolatától elszenderedem.

Kopácsolásra keltem, mintha a faajtóba kis szöveget vertek volna. Lassúból gyors ütemre, majd ismét lassúra váltott a zaj. Kinéztem a folyosóra, a kutya Mikes szobájának ajtaját kaparta. Fehér forgácsok gyűltek alatta a padlón. A mosogatóhoz mentem, vizet töltöttem, megsomjaztam egy álomtól, amiből csak a kobaltékék színre emlékeztem. A kutya mellém lépett, de nem vettem róla tudomást. Matatott az orrával a hűtő körül. Ostyakekszet vettem elő, hideg tejet ittam hozzá. Leült velem szemben, orrával bökdösve enni kért, de nem adtam neki. Addig nyüszített, míg végül elejtettem egy kekszdarabot, vagy inkább morzsát. Lehet, hogy véletlenül, lehet, hogy direkt tettem. Felnyalta, figyelt. A hűtőhöz mentem, az állat leült a lábam elé, érdeklődve szaglászta a tartalmát. Két kacsacomb vasárnapra, negyed kiló abált szalonna, az alsó polcon hosszan érlelt sertés kolbász.

A késői óra ellenére kibontottam a kolbászt, levágtam egy vastag darabot. A kutya a hűtőtől az asztalig követett. Mi lenne, ha adnék neki belőle, gondoltam. Nem mintha bármiben is visszatartott volna, hogy a gazdája mit szól, szabad-e vagy sem, inkább csak sajnáltam tőle. Aztán hopp, mégis odahajítottam. Biztos ízlett neki, mert egyben lenyelte. Magamnak is vágtam, a számba ejtettem hozzá egy koktélpáradicsomot. Visszacsomagoltam a kolbászt, majd az abált szalonnát dézsmáltam meg. Tompán csillogott tetején a paprika, alatta egy kevés világos hús, egy újabb szint, a zsíré. Nem tudtam eldönteni, hogy valóban éhes vagyok-e, vagy az állatot akarom ingerelni. Két lábát a szék ülőkéjére vetette, de nem érte fel, bukdácsolva ugrált. Elesett. A szalonna illatától egészen magán kívül volt. Rövid mérlegelés után úgy döntöttem, hogy adok neki. Jozefina biztosan nem örülne, ha látná, gondoltam. Mosolyognom kellett, ha elképzeltem, amint kinyitja az ajtót, és meglátja a pompásan szalonnázó állatot. A kutya az illattól szinte önkívületbe esett, a hűtőszekrény falához dörgölte magát, mint a macskák. Most nem dobtam le a földre, a kezemből etettem. Az állat óvatosan elvette, egyik végétől haladt a másik vége felé. Három rágással lenyelte. A padlón habos nyálcseppek gyűltek. Már nem is gondolkodtam, felkínáltam neki az egyik kacsacombot. Ő izgalomban megfeszült, inak húzódtak a nyakán. Az alsó csontot a mellső lábával fogta le. Úgy marcangolta, mintha a kacsa még élne. Küzdött velem, morgott közben, élvezettel fogyasztotta el. Aztán abbahagyta az evést, és

az oldalára feküdt. Vagy inkább zuhant. Szétfolyt a lába a padlón, a szeme fennakadt, a pofájából habos nyál bukott fel. A remegő hátsóláb lökdöste a csontot és a húsmaradékot. Hasonlóan rúgkapált a 42-es buszon, legalábbis úgy emlékeztem. Szaporán lélegzett, a nyál széles ívet rajzolt a feje körül. Nem néztem rá, nem bírom a szenvedő élőlényeket. A hűtőszek- 37
rényben mindent elrendeztem, előrébb húztam a zöldségeket, a tejjel és a narancslével kitöltöttem a megüresedett helyet. Egy mozdulattal letöröltem a pultot. Az üres zsírpapírokat, a csontszilánkokat és a felhányt húsdarabokat eltüntettem. A szűk konyhámban át kellett lépnem rajta, mikor a szemébe dobtam a maradékokat. Rángtak a lábai vagy a farka, de ami biztos, hogy nem volt mozdulatlan.

Diszkrét illat csiklandozta az orrom, erre keltem, és egy suhánásra az ajtóm előtt. Jozefina volt az, még láttam eltűnni a kék kendőjét a bejárati ajtó mögött. Mikes szobája ajtaja nyitva volt, a lepedő nedves szaga előbb ért el hozzám, mint a szoba fénye. Ahogy megéreztem a szagot, mérgesen néztem Mikesre az ágyával szemközti képen. Húszéves volt, amikor először kedvenc nyaralóhelyünkön, Antwerpenben jártunk, gyenge szél lebegett a kocsik két első ülése közt, láttuk a múzeum régi, sárga épületét, meg az új építészeti kart. Kétszer állított meg aznap a rendőr, mert örömben elfelejtettem betartani a közlekedési szabályt, és gondatlanul lesodortam egy kisebb teherautót az útról, aztán meg egy fagyaltárust hagytam figyelmen kívül. Szerettem ezt a képet.

Kattant a kertkapu, az ablakhoz ugrottam. Jozefina lepedőbe takart kis csomagot vitt a két karjában, és mintha párnába dugta volna az arcát, ráhajolt és zokogott. Mikes kezében volt a kistáska, veregette a lány vállát. Nyugtatni próbálta. Az én ügyetlen fiam, milyen tanács-talannak tűnik, ha valaki segítségre szorul. A belváros felől a szokásos késéssel érkezett a busz, és a szokásos araszolással indult tovább. A sofőr mintha hezitált volna, aztán szusszanva becsukódott mögöttük az ajtó. Kimentem a szobából, elsétáltam a konyhaasztal előtt. Kidobtam Jozefina a bögréjét, a szemetet gyorsan kivittem. A kutya alatt a foltot Mikes felmosta indulás előtt. A bonbonmeggy gondolatától már sűrögtem-forogtam, ahogy mindig ilyenkor. A kabátokat megigazítottam, a cipőket újraraktam. Kiszellőztettem a lakást, a diszkrét kis parfüm gyorsan elillant. A 42-esen nem volt tömeg, az első székekre ültem, két helyet foglaltam egymagam. Néhány meg-
állóra senkit sem zavar.